

ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Викладач: к. філол. н., доц. Ніколаєнко Валентина Миколаївна

Кафедра: української літератури, 2 навчальний корпус ЗНУ, ауд. 232 (2поверх)

E-mail: nikolaekov006@gmail.com

Телефон: (061)-289-12-75, (061)-289-12-16 (деканат)

Інші засоби зв'язку: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100004819566646>;

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=650>

Освітня програма, рівень вищої освіти		Українська мова та література магістр				
Статус дисципліни		Нормативна				
Кредити ECTS	5	Навч. рік	2020/2021	Рік навчання 2	Тижні	11
Кількість годин	150	Кількість змістових модулів ¹		2	Лекційні заняття – 22 год. Практичні заняття – 22 год. Самостійна робота – 106 год.	
Вид контролю	залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=650			
Консультації:			Щопонеділка <u>10.00–11.00.</u> або за домовленістю чи ел. поштою			

ОПИС КУРСУ

Метою курсу – ознайомити здобувачів вищої освіти з літературознавчими проблемами, розширити теоретичні знання літературного процесу сьогодення, їх основні поняття, співвідношення, дати аналітичний огляд сучасних літературознавчих методологій, сприяти розвитку вмінь аналізу творів з точки зору сучасної науки про літературу.

Курс «Актуальні проблеми сучасного українського літературознавства» сприяє формуванню вмінь аналізу основних літературознавчих проблем, виробленню аналітичного підходу до їх осмислення й усвідомлення, вмінь формувати й відстоювати власну наукову точку зору.

Глибоке, аналітичне читання наукових сприятиме розвитку затребуваних роботодавцями фахових і «м'яких» навичок, як розуміння змістів складних повідомлень та критичне мислення.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

1. Творчо, критично, аналітично добирати і використовувати літературознавчі методології задля досягнення навчальних і професійних цілей.
2. Оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
3. Творчо, критично, аналітично добирати і використовувати літературознавчі методології задля досягнення навчальних і професійних цілей.
4. Здійснювати літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.
5. Дотримуватися міжнародних принципів академічної доброчесності (research conduct).

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

До кожного заняття рекомендуються додаткові джерела (див. Moodle).

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

Робота у групі над теоретичними питаннями, винесеними в плани практичних занять (має 2 бали за першим змістовим модулем й 3 – а другим) – на кожному практичному занятті. Самостійна робота (1 бал).

Письмова контрольна робота (за першим змістовим модулем має 5 балів, з другим – 10) – двічі на семестр, наприкінці кожного змістового модулю курсу. Контрольна робота передбачає два блоки питань: теоретичний (дати визначення терміну, розкрити сутність поняття, його специфіку; має 2 бали за першим змістовим модулем й 4 – а другим) та практичний (проаналізувати конкретний текст в заданому аспекті (має 3 бали за першим змістовим модулем й 6 – а другим)).

Додаткові види роботи:

Індивідуальне письмове завдання у вигляді реферату (має 5) або аргументативного есе (має 10 бали) виконується за бажанням студента. Гранична кількість індивідуальних письмових завдань – не більше 1 реферату та 1 есе за семестр. Усі письмові завдання подаються виключно через платформу Moodle.

Реферат передбачає реферування (себто, стислий переказ основних положень, дотичних до теми) двох актуальних (опублікованих не раніше ніж за 5 років та таких, що мають високий індекс цитування) наукових статей, опублікованих у зарубіжних фахових виданнях мовою, яку вивчає студент. Обсяг реферату – до 5000 знаків.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (має 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Практичне заняття: опитування, самостійна робота, групова робота	Практичні заняття 1, 2, 3, 4, 5	15%
	Письмова контрольна робота	Тиждень 6	5%
	Індивідуальне письмове завдання	Тиждень 1–7	10%
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Практичне заняття: опитування, самостійна робота, групова робота	Практичні заняття 6, 7, 8, 9,	20%
	Письмова контрольна робота	Тиждень 11	5%
	Індивідуальне письмове завдання	Тиждень 8–14	5%
Підсумковий контроль (має 40%): залік			
Підсумкове теоретичні питання: тести			10%
Підсумкове самостійне завдання			30%
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1 Лекція 1	Вступ. Предмет і завдання курсу		
Тиждень 1 Практичне заняття 1	Онтологія як методологічна парадигма сучасного літературознавства	Робота у групах: онтологія як наука про буття. Форми буття. Література й онтологія: точки сходження. Самостійна робота	3
Тиждень 2 Лекція 2	Проблеми сучасної літературознавчої терміносистеми		4
Тиждень 2 Практичне заняття 2	Типи героя в сучасній українській літературі: теоретико-практичний аспект	Робота у групах: літературний герой, його структура, види. Типологія героїв сучасної української літератури. Самостійна робота	
Тиждень 3 Лекція 3	Методи дослідження художнього тексту		
Тиждень 3 Практичне заняття 3	Герменевтика як методологія літературознавчої дисципліни	Робота у групах: герменевтика як методологія й наука. Герменевтика на практиці: аналіз образу; ідейно-художній аналіз. Самостійна робота	4
Тиждень 4 Лекція 4	Принципи, види, способи й прийоми літературознавчого аналізу		
Тиждень 4 Практичне заняття 4	Інтенсивність. Суб'єктивність. Інтерсуб'єктивність	Робота у групах: автор, художній текст, суб'єкт. Питання про інтенсивність, суб'єктивність та інтерсуб'єктивність висловлювання, специфіка їх прояву в художньому тексті. Самостійна робота	4
Тиждень 5 Лекція 5	Інтерпретаційні теорії		

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 5 Практичне заняття 5	Специфіка канону в художній системі твору	Робота у групах: поняття «канон». Теоретичні аспекти канонотворення. Роль канону в художньому творі. Самостійна робота	4
Змістовий модуль 2			
Тиждень 6 Лекція 6	Порівняльне літературознавство як галузь науки про мистецтво слова		
Тиждень 6 Практичне заняття 6	Поняття контексту. Типи й специфіка контексту	Робота у групах: поняття контексту. Специфіка контексту в лінгвістиці, філософії психології, літературознавстві. Типи контексту. Самостійна робота	4
Тиждень 7 Лекція 7	Рецептивна поетика як методологія дослідження літературознавчого тексту		
Тиждень 7 Практичне заняття 7	Типи взаємодії текстів: інтертекстуальність	Робота у групах: інтертекстуальність як мистецький прийом. Види і форми інтертекстуальності. Самостійна робота	4
Тиждень 8 Лекція 8	Міфокритика		
Тиждень 8 Практичне заняття 8	Психоаналіз як літературознавча проблема	Робота у групах: психоаналіз як метод дослідження. Психоаналітичний дискурс в українському літературознавстві. Самостійна робота	4
Тиждень 9 Лекція 9	Геопоетика в сучасному літературознавчому просторі		4
Тиждень 9 Практичне заняття 9	Проблеми сучасної методології в літературознавстві	Робота у групах: методологія системного аналізу художнього твору. Структуралізм: методологічна система і модель культури. Літературна герменевтика: традиції і сучасна практика. Стилістичний аналіз художнього твору. Інтертекстуальний аналіз. Соціокультурний аналіз. Самостійна робота	

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Основна

1. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / Ю. І. Ковалів. Київ : Академія, 2007. Т. 1. 608 с.; Т. 2. 624 с.
2. 6. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. Київ : Академія, 1997. 752 с.
3. 7. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.
4. Оліфіренко В. Підручник з української літератури: історія і теорія. Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. 324 с.
5. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.
6. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури. Київ : Академвидав, 2006. 504 с.
7. Наєнко М. Історія українського літературознавства : підруч. Київ : Видавничий центр „Академія”, 2003. 360 с.
8. Енциклопедія постмодернізму. Київ : Видавництво Соломії Павличко „Основи”, 2003. 503 с.

Додаткова

1. Бойчук Б. Дещо про деяких. *Кур'єр Кривбасу*. 2004. № 179–181. С. 215–218.
2. Терлецький В. Те, що не існує, але є насправді: Спроба препарувати сучасну українську прозу. *Літературна Україна*. 2002. 10 жовтня. С. 8.
3. Гундорова Т. Літературний канон і міф. *Слово і час*. 2001. № 5. С. 15–24.
4. Кочерга О. Деякі міркування про шляхи і манівці розвитку української наукової термінології. *Сучасність*. 2004. № 7–8. С. 173–181.
5. Цивільов В. Українська термінологія: врозбід і вроздріб. *Урядовий кур'єр*. 2005. № 46–47. С. 6.
6. Іванишин П. Національно-екзистенційна методологія: Герменевтична. *Слово і час*. 2003. № 4. С. 33–45.
7. Андрусів С. Сучасне українське літературознавство: тексти і контексти . *Слово і час*. 2004. № 5. С. 48–53.
8. Наливайко Д. Література в системі мистецтв як галузь порівняльного літературознавства. *Слово і час*. 2003. № 5. С. 10–18; № 6. С. 7–18.

Інформаційні ресурси

1. Слово і час URL : <http://lib.vippp.org.ua/periodyka.php?cat=108>
2. Літературоведческий журнал URL : http://inion.ru/index.php?page_id=362

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Теоретична спрямованість курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять упродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущенні завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Адреси типу user123@gmail.com не приймаються!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (посилання на сторінку сайту ЗНУ)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методик проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9yfw9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvasik54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>

